

บันทึกสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

เรื่อง การได้รับบำนาญพิเศษเหตุทุพพลภาพตามกฎหมายว่าด้วยบำนาญข้าราชการ
และเงินช่วยเหลือดำรงชีพผู้พิการทุพพลภาพตามระเบียบ บ.ท.ช.

กรมบัญชีกลางได้มีหนังสือ ด่วนที่สุด ที่ กค ๐๔๒๐.๗/๐๘๐๗๒ ลงวันที่ ๓๑ มีนาคม ๒๕๕๑ ถึงสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา ความว่า กรมบัญชีกลางมีประเด็นปัญหาข้อกฎหมายเกี่ยวกับการใช้และการตีความพระราชบัญญัติบำนาญข้าราชการ พ.ศ. ๒๔๙๔ และที่แก้ไขเพิ่มเติม และพระราชบัญญัติบำนาญข้าราชการ (ฉบับที่ ๒๔) พ.ศ. ๒๕๕๑ กับหลักเกณฑ์การจ่ายเงินช่วยเหลือดำรงชีพผู้พิการทุพพลภาพ ตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยบำนาญความชอบ ค่าทดแทน และการช่วยเหลือเจ้าหน้าที่และประชาชนผู้ปฏิบัติหน้าที่ราชการหรือช่วยเหลือราชการ เนื่องในการป้องกันอธิปไตยและรักษาความสงบเรียบร้อยของ ประเทศ พ.ศ. ๒๕๒๑ (ระเบียบ บ.ท.ช.) ดังนี้

๑. กรณีผู้ที่ได้รับเงินช่วยเหลือดำรงชีพผู้พิการทุพพลภาพตามระเบียบ บ.ท.ช. อยู่ก่อนแล้ว ต่อมาภายหลังได้ยื่นขอรับสิทธิบำนาญพิเศษเหตุทุพพลภาพ และเป็นผู้มีสิทธิได้รับบำนาญพิเศษเหตุทุพพลภาพตามพระราชบัญญัติบำนาญข้าราชการ พ.ศ. ๒๔๙๔ และที่แก้ไขเพิ่มเติม ตามมาตรา ๓๗ กรณีดังกล่าวจะต้องดำเนินการอย่างไรดังต่อไปนี้

๑.๑ จะต้องปรับลดเงินช่วยเหลือดำรงชีพผู้พิการทุพพลภาพรายเดือน เพื่อให้ผู้มีสิทธิได้รับเงินทุกประเภทแล้วไม่เกินสองเท่าของอัตราเงินเดือนข้าราชการพลเรือนชั้นต่ำ ตามระเบียบ บ.ท.ช. ข้อ ๒๕ ทวิ วรรคสอง หรือ

๑.๒ ผู้มีสิทธิดังกล่าวไม่มีสิทธิได้รับบำนาญพิเศษเหตุทุพพลภาพและเงินเพิ่มรายเดือนต่าง ๆ ที่ผู้รับบำนาญพิเศษพึงมีสิทธิได้รับ เนื่องจากได้รับเงินช่วยเหลือดำรงชีพผู้พิการทุพพลภาพ เป็นจำนวนเงินสองเท่าของอัตราเงินเดือนชั้นต่ำของข้าราชการพลเรือน ซึ่งถือเป็นจำนวนเงินอย่างสูงที่ทางราชการตอบแทนให้แก่ผู้มีสิทธิได้รับบำนาญพิเศษเหตุทุพพลภาพ และเป็นผู้มีสิทธิได้รับเงินช่วยเหลือดำรงชีพผู้พิการทุพพลภาพ

๒. กรณีผู้มีสิทธิได้รับบำนาญพิเศษเหตุทุพพลภาพและเป็นผู้มีสิทธิได้รับเงินช่วยเหลือดำรงชีพผู้พิการทุพพลภาพ ต่อมาพระราชบัญญัติบำนาญข้าราชการ (ฉบับที่ ๒๔) พ.ศ. ๒๕๕๑ ได้บัญญัติให้ผู้มีสิทธิได้รับบำนาญพิเศษเหตุทุพพลภาพที่ได้รับรวมกับบำนาญปกติ ถ้ามีจำนวนเงินรวมกันไม่ถึงเดือนละหนึ่งหมื่นห้าพันบาท ให้ได้รับบำนาญพิเศษเพิ่มขึ้นอีกจนครบหนึ่งหมื่นห้าพันบาท ซึ่งส่งผลให้ผู้มีสิทธิดังกล่าวข้างต้นได้รับเงินบำนาญพิเศษเหตุทุพพลภาพ และเงินเพิ่มรายเดือนต่าง ๆ เกินกว่าสองเท่าของอัตราเงินเดือนข้าราชการพลเรือนชั้นต่ำ

ดังนั้น จะถือว่าบุคคลดังกล่าวไม่มีสิทธิได้รับเงินช่วยเหลือดำรงชีพผู้พิการทุพพลภาพ และต้องตัดเงินช่วยเหลือดำรงชีพผู้พิการทุพพลภาพตามระเบียบ บ.ท.ช. หรือไม่ อย่างไร

คณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ ๒) ได้พิจารณาข้อหารือของกรมบัญชีกลาง รวมทั้งได้รับฟังคำชี้แจงข้อเท็จจริงจากผู้แทนสำนักงานนายกรัฐมนตรี (สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี) และผู้แทนกระทรวงการคลัง (กรมบัญชีกลาง) แล้ว เห็นว่า สิทธิในการรับบำนาญพิเศษเหตุทุพพลภาพเป็นไปตามพระราชบัญญัติบำเหน็จบำนาญข้าราชการ พ.ศ. ๒๔๙๔ ส่วนสิทธิการได้รับเงินช่วยเหลือดำรงชีพผู้พิการทุพพลภาพเป็นไปตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยบำเหน็จความชอบ ค่าทดแทน และการช่วยเหลือเจ้าหน้าที่และประชาชนผู้ปฏิบัติหน้าที่ราชการหรือช่วยเหลือราชการ เนื่องในการป้องกันอริปไตยและรักษาความสงบเรียบร้อยของประเทศ พ.ศ. ๒๕๒๑ (ระเบียบ บ.ท.ช.) การพิจารณาเงื่อนไขแห่งการได้รับสิทธิในเรื่องดังกล่าวจึงต้องพิจารณาแยกต่างหากจากกันตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัติหรือระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี

สิทธิในการได้รับบำนาญพิเศษเหตุทุพพลภาพเป็นสิทธิที่บัญญัติไว้ในลักษณะ ๒ แห่งพระราชบัญญัติบำเหน็จบำนาญข้าราชการ พ.ศ. ๒๔๙๔ ซึ่งหากผู้ใดมีลักษณะอยู่ในเกณฑ์ที่จะได้รับสิทธินี้ก็ย่อมมีสิทธิได้รับเต็มจำนวนตามเกณฑ์ที่พระราชบัญญัติกำหนดไว้ และเมื่อเป็นสิทธิที่กฎหมายรับรองไว้โดยมิได้มีเงื่อนไขในการตัดสิทธินี้เพราะเหตุได้รับสิทธิอื่นในลักษณะเดียวกันแล้ว^๑ จึงไม่อาจนำเรื่องการได้รับเงินช่วยเหลือดำรงชีพผู้พิการทุพพลภาพตามระเบียบ บ.ท.ช. มาเป็นเหตุตัดสิทธิการได้รับบำนาญพิเศษเหตุทุพพลภาพตามกฎหมายว่าด้วยบำเหน็จบำนาญข้าราชการได้

สำหรับการได้รับเงินช่วยเหลือดำรงชีพผู้พิการทุพพลภาพ เป็นเรื่องการช่วยเหลือบุคคลที่ปฏิบัติหน้าที่ราชการหรือช่วยเหลือราชการเป็นกรณีพิเศษ อันเป็นเรื่องในทางนโยบายการบริหารราชการ การพิจารณาว่าบุคคลใดควรจะได้รับ การช่วยเหลืออย่างไร จึงต้องเป็นไปตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดไว้ในระเบียบ บ.ท.ช.^๒ โดยมีคณะกรรมการพิจารณำบำเหน็จ

^๑ มาตรา ๓๗ ข้าราชการ พลทหารกองประจำการ หรือบุคคลที่ทำหน้าที่ทหารตามที่กระทรวงกลาโหมกำหนด ผู้ใดได้รับอันตรายจนพิการ เสียแขนหรือขา หูหนวกทั้งสองข้าง ตาบอด หรือได้รับการป่วยเจ็บ ซึ่งแพทย์ที่ทางราชการรับรองได้ตรวจแล้วและแสดงว่าถึงทุพพลภาพไม่สามารถจะรับราชการต่อไปได้อีกเลย ทั้งนี้เพราะเหตุปฏิบัติราชการในหน้าที่หรือถูกประทุษร้ายเพราะเหตุกระทำการตามหน้าที่ ให้ผู้นั้นได้รับบำนาญปกติกับทั้งได้รับบำนาญพิเศษด้วย เว้นแต่การได้รับอันตราย ได้รับการป่วยเจ็บ หรือการถูกประทุษร้ายนั้นเกิดขึ้นจากความประมาทเลินเล่ออย่างร้ายแรงหรือจากความผิดของตนเอง

^๒ ข้อ ๒๕ ทวิ ผู้ปฏิบัติหน้าที่ราชการหรือช่วยเหลือราชการ ในการป้องกันอริปไตยและรักษาความสงบเรียบร้อยของประเทศ จนได้รับอันตรายหรือป่วยเจ็บซึ่งอันตรายหรือการป่วยเจ็บนั้นมิได้เกิดจากความประมาทเลินเล่ออย่างร้ายแรงหรือจากความผิดของตนเอง ถ้าปรากฏว่าผู้นั้นพิการทุพพลภาพขนาดหนักจนเป็นอุปสรรคสำคัญยิ่งในการประกอบอาชีพ ให้ได้รับเงินช่วยเหลือดำรงชีพเป็นรายเดือนไม่เกินเดือนละสองเท่าของอัตราเงินเดือนข้าราชการพลเรือนชั้นต่ำ แต่ทั้งนี้ ผู้ที่ได้รับบำนาญพิเศษเพราะเหตุทุพพลภาพรวมกับเงินเพิ่มรายเดือนต่าง ๆ ที่ผู้รับบำนาญจะมีสิทธิได้รับแล้ว เป็นเงินตั้งแต่เดือนละสองเท่าของอัตราเงินเดือน

ความชอบ ค่าทดแทน และการช่วยเหลือ (ก.บ.ท.ช.) เป็นผู้มีอำนาจพิจารณาอนุมัติการช่วยเหลือตามระเบียบนี้^๓ การพิจารณาให้ความช่วยเหลือแก่บุคคลใดจึงย่อมต้องเป็นไปตามข้อเท็จจริงที่เกิดขึ้นในแต่ละรายภายใต้หลักเกณฑ์ที่กำหนดไว้ในระเบียบ บ.ท.ช. และถ้าเห็นว่าหลักเกณฑ์นั้นยังไม่เหมาะสมเพียงใด ก็สามารถเสนอแนะต่อคณะรัฐมนตรีเพื่อแก้ไขปรับปรุงต่อไปได้ คณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ ๒) จึงเห็นว่า ปัญหาข้อหาหรือตามระเบียบดังกล่าวเป็นปัญหาการพิจารณาข้อเท็จจริง ซึ่งอาจแตกต่างกันในแต่ละราย และอยู่ในอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการพิจารณาบำเหน็จความชอบ ค่าทดแทน และการช่วยเหลือ (ก.บ.ท.ช.) ที่จะเป็นผู้พิจารณา

(ลงชื่อ) พรทิพย์ จาละ

(คุณพรทิพย์ จาละ)

เลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

พฤษภาคม ๒๕๕๑

ข้าราชการพลเรือนชั้นต่ำขึ้นไป หรือผู้ที่ได้รับบำเหน็จพิเศษเพราะเหตุทุพพลภาพแทนบำนาญพิเศษเพราะเหตุทุพพลภาพ ซึ่งถ้าคำนวณกลับเป็นบำนาญพิเศษเพราะเหตุทุพพลภาพที่ควรจะได้รับเท่าใดแล้ว ถ้ามีจำนวนบำนาญพิเศษเพราะเหตุทุพพลภาพตั้งแต่เดือนละสองเท่าของอัตราเงินเดือนข้าราชการพลเรือนชั้นต่ำขึ้นไป หรือผู้ที่ได้รับเงินอื่นในลักษณะเดียวกันตั้งแต่เดือนละสองเท่าของอัตราเงินเดือนข้าราชการพลเรือนชั้นต่ำขึ้นไป ไม่มีสิทธิได้รับเงินช่วยเหลือดำรงชีพตามวรรคนี้

ผู้ที่ได้รับบำนาญพิเศษเพราะเหตุทุพพลภาพพร้อมกับเงินเพิ่มรายเดือนต่าง ๆ ที่ได้รับบำนาญจะพึงมีสิทธิได้รับแล้วเป็นเงินไม่ถึงเดือนละสองเท่าของอัตราเงินเดือนข้าราชการพลเรือนชั้นต่ำ หรือผู้ที่ได้รับบำเหน็จพิเศษเพราะเหตุทุพพลภาพแทนบำนาญพิเศษเพราะเหตุทุพพลภาพซึ่งถ้าคำนวณกลับเป็นบำนาญพิเศษเพราะเหตุทุพพลภาพที่ควรจะได้รับเท่าใดแล้ว ถ้ามีจำนวนบำนาญพิเศษเพราะเหตุทุพพลภาพเป็นเงินไม่ถึงเดือนละสองเท่าของอัตราเงินเดือนข้าราชการพลเรือนชั้นต่ำ หรือผู้ที่ได้รับเงินอื่นในลักษณะเดียวกันเป็นเงินไม่ถึงเดือนละสองเท่าของอัตราเงินเดือนข้าราชการพลเรือนชั้นต่ำ ให้ได้รับเงินช่วยเหลือดำรงชีพเมื่อรวมกับบำนาญพิเศษเพราะเหตุทุพพลภาพและเงินเพิ่มรายเดือนต่าง ๆ ที่ได้รับบำนาญจะพึงมีสิทธิได้รับหรือเงินอื่นในลักษณะเดียวกันที่ได้รับอยู่แล้ว หรือควรได้รับไม่เกินเดือนละสองเท่าของอัตราเงินเดือนข้าราชการพลเรือนชั้นต่ำ

^๓๕.๒ ก.บ.ท.ช. มีอำนาจและหน้าที่ ดังนี้

๕.๒.๑ พิจารณาและอนุมัติ บำเหน็จความชอบ ค่าทดแทน และการช่วยเหลือตามระเบียบนี้

ฯลฯ

ฯลฯ

๕.๒.๗ แจ้งผลของการพิจารณาบำเหน็จความชอบ ค่าทดแทน และการช่วยเหลือเพื่อหน่วยราชการที่เกี่ยวข้องดำเนินการให้บังเกิดผลตามมติของ ก.บ.ท.ช.

ฯลฯ

ฯลฯ